

Annika, hur går det för Sverige att uppfylla våra klimatmål?

Det är väldigt många som undrar just nu.

Du lyssnar på Dagens Eko med Robin Olin.

Därför missar vi klimatmålen 2030.

Då kör vi.

Det är den 2 februari 2017.

Stefan Löfven, Sveriges statsminister och Isabella Lövin-
-miljö- och klimatminister tar plats vid ett glasbord framför en blå fond.

Vi kommer resentera en reform som blir den viktigaste-
-som vår generationspolitiker kommer att genomföra för Sverige.

Det här är för våra barn och våra barnbarn.

De ler mot varann. Stämningen är god, nästan högtidlig.

Sverige ska bli ett av världens första fossilfria välfärdssamhällen.

Det blir olagligt att prioritera bort klimatet.

Till 2045 ska Sverige minska utsläppen med 85 % jämfört med 1990-årsnivå.

Men redan 2030 ska utsläppen från transporter kraftigt ha minskat.

Men minst 70 % jämfört med år 2010.

Lagen klubbas några månader senare i Riksdagen.

Alla partier, förutom Sverigedemokraterna, röstar förr.

Gäste Annika Digreus, klimatreporter på Ekot.

Ja, Annika, det rör ju verkligen på sig inom klimatpolitiken just nu.

Jag tänker att du ska få hjälpa mig att bena ut alla de här olika turerna.

Men om vi börjar där 2017...

Ekots, Annika, digreus, miljörapporter, du finns på plats.

Vad är det då som beslutas mer konkret om du skulle förklara det?

Det är ett klimatpolitiskt ramverk med tre delar.

En klimatlag som säger att regeringen ska utgå från klimatmålen i all sin lagstiftning.

Alltså inte bara klimatpolitiken utan allt.

Man ska tänka in vad får det här för konsekvenser för klimatet-

-om vi fattar det ena eller andra beslutet.

Sen finns det målet för klimatutsläppen som ska sänkas.

De ska vara 0 och 2045.

Men vi smöjligt att ta upp koldioxid eller räkna bort vissa utsläpp.

Och så detta klimatpolitiska rådet.

Det ska vara oberoende från regeringen och de här experterna med olika forskarbakgrund-
-ska granska hur den förda politiken stämmer med klimatmålen.

Regeringen ska också vara tvungna att presentera en klimatredovisning i sin budgetproposition
varje år.

När det är ny regering tillträder, vart fjärde år ska regeringen ta fram en klimatpolitisk
handlingsplan-

-som redovisar hur de ska uppnå sin politik.

Det låter som att allt är upplagt här för att ingen kommande regering ska kunna strunta i klimatet.

-Har jag fattat det rätt då? -Ja, det var tanken.

Och mer konkret var det ju för reformer som görs för att uppfylla det här målet.

Ja, då var det ju socialdemokrater, miljöpartiet.

Det var ju de som drev politiken då.

Och de såg ju som överordnat att göra nåt åt transporternas utsläpp.

Inrikestransporter står för en tredjedel av Sveriges utsläpp.

Utsläppsminskningar där är helt avgörande för möjligheten att uppnå klimatmålen.

Reduktionsplikten, alltså det här att man ska blanda in biodrivmedel i benzin och diesel-
-för att få ner de fossila utsläppen från de här, det var ju en viktig del i politiken.

Då skulle man gradvis år från år höja andelen biodrivmedel.

Och på det viset sänka utsläppen efterhand.

Och man ville ju få bort de fossila bilarna och istället gynna elbilar.

Och då gjorde man en bonus för de som skaffade elbil.

De skulle kunna få stöd för att skaffa en elbil.

För det är också sätt att få ner utsläppen att få ut fler och fler elbilar på vägarna.

Så jag är här i UN för den öppningen av General Assembly.

Men jag tänker Annika, är du som också reser runt och bevakat alla de här FN-klimatmötena genom åren?

Om du skulle försöka värdera Sverige vid den här tidpunkten och svensk klimatpolitik.

Hur ses vi som spelare i världen? Är vi klimathjältar?

Hjältar kanske är andra ska jag bedöma, men nog har Sverige spelat en viktig roll.

Sveriges klimatlag och klimatrådverkta väckte ju en viss uppmärksamhet.

Och det här var ju i en tid när andra länder stod still eller var osäkra som vi hade i USA.

Trump hade tillträtt som president.

Och det var ju tydligt tidigt att han ville inte att USA skulle vara nåt progressivt klimatland.

The United States will withdraw from the Paris Climate Accord.

Och det väckte ju stor bestörtning.

The position that we hear from the new administration is worrying because we all need to step up and fulfill the Paris Agreement.

Then we also need to make sure that the European Union takes its role as a leader in climate now when the US is not there anymore to lead.

Isabella Lovine var en av de som var med och konstruerade den här skärpningen av ISU-slapshandel.

De talar gärna ifrån hennes parti on the Swedish proposal.

Dessutom deltog Sverige en del informella eller mer eller mindre informella sammanhang med andra länder

på de här klimatmötena som det här som heter High Ambition Coalition till exempel när man krokade arm med små ö-nationer.

Jakarta is thinking.

Sea levels in the Solomon Islands have risen over 15 centimeters.

Som ville vara progressiva i klimatpolitiken för att få fart på klimatförhandlingarna.

The next hundred years is going to see pushing towards a meter of sea level rise globally.

Det här är väl också lite samma tid när en väldigt ung svensk hamnar på den internationella arenan när det gäller diskussionen kring klimatet.

Då är vi nog framme när den närmaste i Valrörelsen 2018 i Sverige.

Har någon missat Greta Thunberg 15 år som sen skolstaten i hösta suttit här utanför Riksdagen och kämpat för klimatfrågan, lyftade han.

Hon var ju väldigt ensam först efter han så kom det igen efter att han har satt sig jämt till henne.
Så småningom fick ju det här uppmärksamhet i allt fler internationella medier.
Greta Thunberg is a young woman from Sweden.
The shy Swedish teenager.
We are outside the Swedish parents. I sit here every Friday.
She is called for a global school strike on Friday.
Hon fick orört mycket uppmärksamhet.
Greta, how are you? It is very good to see you again.
Det där växte ju mer och mer. I september 2019 så blir hon uppmärksam i hela världen när hon håller brandtal till världens ledare på FNs toppmöter om klimatet i New York.
I shouldn't be up here. I should be back in school on the other side of the ocean.
Yet, you all come to us young people for hope. How dare you?
Man tryckte upp tröjor med hennes uppmaning. How dare you?
Om det tröjorna såldes över hela världen.
Just announce moments ago, the time person of the year is 16-year-old climate change activist Greta Thunberg.
She deserves it as well. No question about that.
Men tror du att det spiller över lite på bilden av Sverige som klimatland också under den här tiden?
Alltså att Greta Thunberg är svensk?
Det kan det göra. Det beror nog på hur man frågar.
För att Greta Thunberg själv vill ju inte på något vis framöver att Sverige skulle vara något klimatledande land.
Men kanske i omvärlden att man kopplade det på något vis till den svenska politiken.
Och här kommer en ung svensk tjej och säger de här sakerna till världsledare som någon slags sanning säger.
President Trump is taking on teenage climate sensation Greta Thunberg.
Men samtidigt tänker jag att vi också nu börjar komma in på frö till någon slags motrörelse.
Greta Thunberg blir ju också en vattendelare.
I think the international left and her parents who are exploiting a girl with many mental illnesses.
You called her mentally ill. Take it back now.
Inte minst då för dem som tycker att det här går för snabbt och kostar för mycket.
Eller hur skulle du beskriva den där motrörelsen?
You are despicable.
I can't wait for Stephen King's sequel Children of the Climate.
I takt med att Greta Thunberg och många med henne talar om hur viktigt det är av en snabb omställning.
Så började en del fråga sig vad betyder det för mig.
Människor som kör mycket bil som kanske är beroende av bil som inte har någon alternativ för att ta sig till jobbet eller var de ska.
Företag som har transporter. Sverige är ett land med jättemycket transportbehov.
Vi har ju skogsindustri inte minst som har väldigt långa transportsträckor.
Så det växte liksom fram en slags motstånd här undrar. Hallå ska det gå så här fort fram?
Bra snabba!
En sånt yttrande kan man väl kalla det för när man startade den här Facebook-gruppen.

Benzinupproret 2.0.

Det är så många. Vi är så glada. Härligt att se.

En protestgrupp kan man väl kalla det för som drog igång 2019 på våren när benzinpriset nådde då nya rekordnivåer.

1679 liter. Det var en grupp som var inspirerad av de franska gula västarna.

Det gick fort på några månader så var det flera hundra tusen personer som månade demonstrationer och träffar.

De fick politikerna så öron. Moderaterna då i opposition. De gick ut med förslag om att sänka benzinskatten med en krona.

Vad hände kända om vi tar det där med hur det här missnöjet som yttrar sig bland bilister bland annat då omsätts i politik i Sverige?

1300 spänn för att tanka en helt vanlig Volvo.

När valrörelsen drar igång 2022 är oppositionen väldigt lyhörd och pratar om att det måste bli billigare att åka bil.

Det har blivit dyrt att vara svensk.

Och Sverigedemokraterna gjorde då en valfilm som blev väldigt uppmärksam där man då hade partiledaren Jimi Åkesson vid benzinpump som stod och klagade på hur dyrt det var att tanka.

Vill man ha nåt annat? Ska man rösta på såhär hälften?

Men hur menar oppositionerna att de ska göra det billigare att köra bil då?

Deras viktigaste angreppspunkt är ju reduktionsplikten.

Alltså det sätt som Sittander regeringen vill öka inblandningen av biodrivmedel.

Sänk priset på drivmedel. 9 kronor för diesel, 5 kronor för benzinen. Det är förslagen som vi har presenterat idag.

De menar på att det bidrar till de höga priserna därför att de här biodrivmedel, råvarorna är dyra.

De kostar mer än benzin och diesel som råvaror för att det är andra länder som vill ha reduktionsplikten eller motsvarande.

De vill också åt de här biodrivmedel och då har marknadspriserna stigit.

Okej, så vi konkurrerar de där grönnare råvarorna.

Vi måste sänka kostnaderna för drivmedel. Vi vill ta bort reduktionsplikten.

Ja, och den sidan i politiken vinner ju valet till slut.

Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna bildar regering med stöd av Sverigedemokraterna.

Vad händer då med den här klimatpolitiken?

Man kan ganska tidigt ana att den nya regeringen vill annorlunda.

I 35 år har Sverige haft ett miljödepartement, men den nya regeringen valde att lägga ner det.

Regeringen tillträder och slår ihop miljödepartementet med näringslivsdepartementet.

Miljöministern blir alltså underordnad näringsenergi-ministern.

Ja, därmed är det inte en jämställd roll med Departementschefen för näringsdepartementet som kommer att vara i Babors.

Många är ju kritiska, menar att det här är en underordning av miljö och klimatfrågorna jämfört med de näringspolitiska frågorna,

alltså energifrågorna och överhuvudtaget att det är andra prioriteringar som ska råda i politiken.

I dag ska jag presentera våra fyra samarbetspartier budget för nästa år.

Och sen presenteras höstbudgeten för 2022, där bonusen för elbilar sänks.

Därför att Sverige har ett svårt läge. Vi måste prioritera det som är viktigt.

Skatten på drivmedel sänks.

Sen var det också att det var på gång att ställa om resavdragen, så att man skulle kunna få stöd för att åka buss, tåg, kollektivtrafik.

Men då gjorde man en återställare på det där, så att det som gynnar bilister fick vara kvar.

Sen var ju alla partier överens om att man skulle bromsa reduktionsblick den där ett tag.

För det var ju krig i Ukraina och det skulle bidra till att hjälpa människor att klara sin bilkörning fast det var stigande bilister.

Just det, att man inte då för tillfället skulle höja kraven på att blanda in bilister.

Nej, man svarar att man lugnar sig lite med det.

Men efter att ha pausat den så säger då den här tidig regeringen att man vill förändra den.

Man vill ha den på EUs minimi nivå.

Så vi håller ju fast linjen att vi ska sänka reduktionsblick den till EUs minimi nivå.

Det var ju lite diskussion om vad som var i minimi nivån.

Men syfte var i alla fall att få ner reduktionsblick den så mycket som bara gick.

Och det blev sedan politik utan det.

Det ledde till att Sveriges CO2-utsläpp blev betydligt högre än vad de annars skulle ha blivit.

För då undrar man ju här, vad innebär alla de här förändringarna som regeringen inför möjligheten att hålla de här klimatmålen som Sverige har?

Ja, klimatpolitiska rådet har ju då tittat på den här förda politiken.

Stämmer den, kommer det här politiken att nå fram till klimatmålet till 2030?

Och det som också är på lite längre sikt, nämligen till 2045.

Och för första gången så konstaterar då klimatpolitiska rådet att den här regeringens politik kommer att leda till högre utsläpp till 2030, som den nu ser ut.

Och till 2045 kan tänkas att man klarar det, men vi har inte sett en kurva som går i rätt riktning.

Men det här är alltså historiskt då att det är en regering som ökar utsläppen.

Det är första gången på decennier som det händer.

Men vad säger regeringen om det här? Man får på något sätt svart på vittat.

Det går åt fel håll när det gäller utsläppen och att målen ser ut och inte nås.

Den här regeringen har inga sänkta ambitioner på verkligen klimat- eller miljöområdet.

Vi står fast vid de högställda klimatmålen som Sverige har.

Och ena sidan så säger klimat- och miljöminister Domina Pormottare att klimatmålen ligger fast.

Vi kommer att visa att vi ska nå dem.

Med några andra sidan läser vi höstbudgeten för 2023 där man också ska ta om klimatkonsekvenserna av sin politik.

Då står det också där att med de här politiken så kommer vi inte att nå transporternas utsläppsmål.

Bara så jag förstår då. Målet ligger fast. Du har inget förslag om hur det ska nå oss.

Jo det har jag. Vi vill arbeta mot det målet med andra metoder än med reduktionsplikten.

Så vi har inte riktigt sett den. Vi väntar ju på den klimapolitiska handlingsplanen som ska komma.

Men det här är ju då som du säger var det verkar ganska stor omställning i klimatpolitiken som regeringen genomför.

Hur låter reaktionerna på det?

Jag är väldigt bekymrad över att regeringen gör den här kraftiga sänkningen framför allt och på diesel.

Det kommer reaktioner från olika håll. Det finns tunga företrädare från näringslivet som är oroliga. Ranschen behöver kommersiella villkor som ska fungera över tid. De här omkastan betyder att man inte har de långsiktiga förutsättningarna. Man vet inte vilken politik som ska råda. Vågar man investera för omställningen eller ej? Sen finns det kritik från miljörörelsen. Ett exempel är det från Greenpeace. De kommer en granskning här alldeles här om dagen. Du håller den lunta i handen där. De har räknat på det och ger underbetyg till sju av tidiga beslut förslag eller initiativ som regeringen har tagit. Då handlar det inte bara om klimat och energi. Det handlar om havavatten, skog, biologisk mångfald, transport och miljömiljögifter. Där de menar att politiken går i fel riktning. Varmt välkomna till Dagens Pressreff. Omständerna 18 oktober står klimatminister Romina Pormoktari tillsammans med regeringens utredare John Hasler. Framför svenska flaggor och EU-flaggor. Det är många journalister på plats. Innan vi börjar vill jag bara kort kommentera de senaste timmarnas uppgifter om att den här utredningen skulle föreslå att klimatmålen slopas. Och Ekots klimatreporter Annika de Grius finns där på plats och rapporterar från presskonferensen. Det har varit på helspän här i omgivningen kring vad ska det komma ut av den här utredningen som John Hasler gjort. Han har ju tidigare uttryckt att han vill slopa klimatmålen så möjligen hade man på förande bestämt sig för vad han skulle säga. Men det vill båda två snabbt dementera. Jag blev kallad för att Hasler ordnar en klimatmålsmassaker. Jag hade tidigare sagt att jag är klimatmålen bodel. Istället presenterar utredaren en lång lista med 46 förslag. På hur han tycker att de svenska klimatmålen ska göras om och samordnas mer med EUs klimatpolitik. Jag noterade att det är helt klart att Sverige kommer inte att nå EUs krav på oss och heller inte de svenska klimatmålen med den politik som vi hittills har beslutat om i Sverige. När den här regeringen reformerar klimatpolitiken så handlar det inte bara om att minska utsläppen på kort sikt. Hon tog ut till sig den här utredningen och sa nu ska vi titta på det här och vi ska se men vi tror att det finns andra sätt för att minska utsläppen än vad tidigare regeringar har gjort. Det handlar också om att se till att eliminera dem till nollutsläpp och det ska vi lyckas med. Det är någonting som tidigare regeringar inte har klart av. Ja Annika nu har ju du då kan man säga bevakat både klimatmålen födelse och det många trodde skulle bli deras död. Men nu väntar vi på att se var regeringen faktiskt kommer att göra. Jag tänker om vi tar ett kliv tillbaka här och jämför hur det låter i debatten nu. Jämfört med 2017 då det ju faktiskt fanns en väldigt bred politisk enighet om klimatet. Hur stor skillnad är det.

Ja man tänker på att de flesta partierna utan Sverigedemokraterna var ändå med om det här klimatpolitiska ramverket Moderaterna var med, Kristdemokraterna var med och Liberalerna var med.

Så har de ju börjat ta mer avstånd nu från det de då stödde och det betyder att de har flyttat sig. Men det ska väl ses i ljuset att de samarbetar med Sverigedemokraterna. För Sverigedemokraterna har ju inte varit med i klimatpolitiska ramverket.

De har hela tiden varit tydliga med att de inte tycker att det är någon bra idé med den nationella klimatpolitiken.

Har bilden av Sverige som klimatland också börjat förändras i takt med att politiken i Sverige förändras?

Läs om man är internationella medier så finns det ju många artiklar som vittnar om det.

Att Sverige är ett land som förvånar många för att man har tagit så stora steg från den politik man drev tidigare.

Och man frågar sig hur politiskt det är Sverige i den internationella klimatpolitiken.

Tack så mycket Annika.

Tack.